

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **S. N.**, zastoupená JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2020, č. j. 16 Az 12/2019 – 30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů tohoto řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně, advokátovi JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobkyně nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) ze dne 29. 4. 2020, č. j. 16 Az 12/2019 – 30, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2019, č. j. OAM-175/ZA-ZA11-VL13-2018. Tímto rozhodnutím nebyla žalobkyni udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o azylu*“).

[2] Při posuzování důvodnosti žaloby vycházel městský soud z následujícího skutkového stavu. Žalobkyně ve své žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že o ni žádá, neboť z důvodu probíhajícího válečného konfliktu nemůže se svým druhem žít v Luhansku, odkud pochází. S druhem se pokoušeli přesídlit do Kyjeva, ale tam zaznamenali problémy související s jejich původem. V pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu pak dodala, že Luhansk opustila v roce 2010 a v letech 2010 až 2015 pracovala v Rusku. Když vypukl na Ukrajině ozbrojený konflikt, již nemohla v Rusku pracovat, proto poté žila v Kyjevě. Tam však měli s druhem problémy,

aby byli registrovaní jako vnitřní přesídlenci. Žalobkyně také uvedla, že ač má vystudovanou vysokou školu, bylo pro ni obtížné najít si v Kyjevě zaměstnání, nakonec pracovala jako uklízečka bytů. Finanční podporu nedostávala, neboť tu dostávají jen vybrané skupiny, mezi které se žalobkyně neřadí (současně však uvedla, že o příspěvek nepožádala). K dotazu, jak tedy může vědět, že by jej nedostala, uvedla, že v té době se stále měnily zákony a bylo těžké se v nich zorientovat. Do České republiky odjeli s druhem proto, že zde žije jeho sestřenice, která se je rozhodla podporovat. Na Ukrajině žije dcera žalobkyně, ta ale bydlí v malém městě, kde není práce. Sestra žalobkyně žije v Charkově, v Luhansku žije její matka. Kdyby se vrátila do vlasti, hrozila by jí znovu bída a existenční problémy.

[3] Městský soud konstatoval, že námitka žalobkyně týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu žalovaným ohledně nebezpečí, které jí hrozí v zemi původu ze strany představitelů tzv. Luhanské lidové republiky, není důvodná. K tomu nejprve obecně uvedl, že ozbrojený konflikt, který na Ukrajině probíhá, se soustřeďuje výhradně do jejích východních částí (do Luhanské a Doněcké oblasti). Ačkoli žalobkyně pochází právě z konfliktem postižené oblasti, mohla využít vnitřního přesídlení, což učinili i jiní občané Ukrajiny a ukrajinská vláda se snaží tyto osoby podporovat. Kromě toho žalovaný podle městského soudu správně poukázal na to, že žalobkyně vnitřního přesídlení již v minulosti využila, neboť žila v Kyjevě, kde si zajistila bydlení i živobytí. I nyní se tedy může vrátit do Kyjeva či jiné bezpečné oblasti a vytvořit si tam zázemí. Tento závěr je podpořen i skutečností, že žalobkyně byla schopná vycestovat do ČR a usadit se zde. Nečiní-li jí potíže přesídlení do zahraničí, může tak učinit i v rámci Ukrajiny. Nakonec městský soud ve shodě s žalovaným uvedl, že nezpochybňuje špatnou ekonomickou situaci a celkově horší životní úroveň na Ukrajině. Nejedná se však o skutečnosti, pro které by bylo možné žalobkyni udělit mezinárodní ochranu.

[4] Kasační stížnost podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v tom, že městský soud nedostatečně posoudil možnost jejího vnitřního přesídlení, a tím se dopustil zásadního pochybení, které má dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, totiž vyplývá, že při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především reálnost, přiměřenost, rozumnost a smysluplnost vnitřního přesídlení, to ovšem městský soud neučinil, a tím nerespektoval ustálenou judikaturu kasačního soudu. Městský soud měl dle stěžovatelky podrobit přezkumu rozhodnutí žalovaného ohledně reálnosti vnitřního přesídlení, čímž by byla zajištěna vyšší ochrana práv žadatelů o mezinárodní ochranu a zájem na tom, aby rozhodování správních orgánů odpovídalo judikatuře správních soudů. Městský soud současně pochybil, jestliže aproboval způsob, jakým žalovaný vyhodnotil informace obsažené ve správním spise, zejména informace o lidskoprávní situaci na Ukrajině. Proto také nesprávně dovodil, že stěžovatelce nehrozí pronásledování ani hrozba vážné újmy v zemi původu.

[5] Stěžovatelka také namítá, že městský soud při hodnocení možnosti vnitřního přesídlení adekvátně nezohlednil její individuální situaci (její dřívější pobyt v Kyjevě byl provázen těžkostmi - zejména při hledání zaměstnání a bydlení - navíc s ní bylo zacházeno ponižujícím způsobem), jeho závěr o účinné vnitřní ochraně v rámci Ukrajiny tak není podepřen o dostatek informací. Tato vada pak způsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů. Stěžovatelka v této souvislosti odkazuje na nezávislé zprávy o její zemi původu, z nichž podle ní vyplývá, že s vnitřně přesídlenými osobami není zacházeno stejně jako s jinými občany Ukrajiny. Vnitřně přesídlení se potýkají s existenčními problémy souvisejícími s častou diskriminací a těžkostmi spojenými s hledáním bydlení a zaměstnání, přičemž podpora státu je v tomto ohledu nedostatečná.

[6] Nakonec stěžovatelka uvádí, že jelikož není znalá českého jazyka, nevěděla o možnosti seznámit se s poklady pro rozhodnutí žalovaného. Kromě toho podotýká, že seznámení se s podklady rozhodnutí bylo jejím právem, nikoliv však povinností, nelze jí tak přičítat k její tíži, že tohoto svého práva nevyužila.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným rozsudkem. Uvádí, že městský soud se dostatečně zabýval všemi žalobními námitkami a vysvětlil, proč je neshledává důvodnými. Jeho závěry jsou v souladu s obsahem správního spisu.

[8] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že jestliže kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[9] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad práva a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů (respektive městského soudu).

[10] Stěžovatelka spatřuje přijatelnost kasační stížnosti v tom, že městský soud nerespektoval judikaturu Nejvyššího správního soudu k otázce reálné možnosti jejího vnitřního přesídlení. Současně se podle ní dopustil zásadního právního pochybení, jestliže aproboval nesprávné zjištění žalovaného ohledně lidskoprávní situace na Ukrajině a okolnosti, že stěžovatelce nehrozí pronásledování ani hrozba vážné újmy v zemi původu. Tyto důvody přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

[11] Městský soud postupoval v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (již zmiňovaným rozsudkem č. j. 4 Azs 99/2007 – 93, či rozsudkem ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74) k otázce možnosti vnitřního přesídlení ukrajinských státních občanů. Konstatoval totiž, že na Ukrajině existuje reálná možnost vnitřního přesídlení a tamní orgány poskytují vnitřně přesídleným osobám pomoc, přičemž problematické je pouze území ovládané ozbrojenými skupinami (východní část země). Stěžovatelka by tedy mohla nalézt účinnou ochranu v jiné části svého domovského státu, ostatně tak již v minulosti učinila.

[12] Stěžovatelka též poukazuje na další pochybení městského soudu způsobující přijatelnost kasační stížnosti, konkrétně že aproboval závěr žalovaného ohledně lidskoprávní situace na Ukrajině a skutečnosti, že stěžovatelce nehrozí pronásledování ani vážná újma v zemi původu. Nejvyšší správní soud stabilně judikuje, že není chybou, pokud se soud s posouzením správních orgánů ztotožní a pro stručnost na jejich závěry odkáže. Měl by však v odůvodnění rozsudku vyložit, proč tak učinil, popřípadě přidat alespoň vlastní krátké hodnocení (viz rozsudek ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130). Těmto požadavkům městský soud dostal. Z rozsudku vyplývá, jakým způsobem se s žalobní argumentací vypořádal, u všech námitek neopomněl uvést vlastní hodnocení, případně odkázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu.

[13] Kasační soud tedy shrnuje, že městský soud se nedopustil vytýkaných pochybení, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky a která by tak založila důvod přijatelnosti kasační stížnosti. Při posuzování stěžejních otázek, které byly v řízení o žalobě predestřeny, tedy reálné možnosti vnitřního přesídlení stěžovatelky a vymahatelnosti práva na Ukrajině, městský soud vycházel z aktuálních a nezávislých zdrojů o zemi původu a přílehavě odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která se těmito otázkami zabývala. Kasační soud nezjistil ani jiná pochybení městského soudu takové intenzity, jakou předvídá usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 13/2006 – 39.

[14] Na závěr Nejvyšší správní soud připomíná, že podle ustálené judikatury není ani snaha o legalizaci pobytu azylově relevantním důvodem. To samé platí o špatné ekonomické situaci v zemi původu či obtížích při hledání zaměstnání a bydlení (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54). Z příloženého správního spisu se však jeví, že právě tyto okolnosti jsou hlavním důvodem, proč stěžovatelka žádá o mezinárodní ochranu. Je proto třeba, aby stěžovatelka legalizovala svůj pobyt na území České republiky na základě některého z pobytových oprávnění dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

[15] Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal žádný důvod přijatelnosti kasační stížnosti, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[16] Jelikož byla kasační stížnost odmítnuta, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[17] Stěžovatelce byl v řízení před Nejvyšším správním soudem usnesením ze dne 10. 7. 2020, č. j. 3 Azs 181/2020 – 32, jako zástupce ustanoven JUDr. Maroš Matiaško, LL.M., advokát se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 bodu 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – dále jen „*advokátní tarif*“, s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu, náleží advokátovi odměna za dva úkony právní služby, které spočívaly v první poradě s klientkou včetně převzetí a přípravy zastoupení a v sepisu a podání doplnění kasační stížnosti. Za každý právní úkon náleží zástupci stěžovatelky odměna v částce 3 100 Kč, celkem tedy 6 200 Kč, k čemuž je třeba přičíst náhradu hotových výdajů v částce 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tedy 600 Kč. Pro úplnost lze dodat, že zástupce stěžovatelky dále kasační soud požádal o náhradu vynaložených nákladů na tlumočení osobního jednání se stěžovatelkou do ruského jazyka za úplatu ve výši 500 Kč. Tuto skutečnost se snažil doložit kopií smlouvy o dílo, uzavřené mezi jeho advokátní kancelář a paní K. H., přičemž předmětem této smlouvy je zhotovení díla - tlumočení jednání zástupce se stěžovatelkou z češtiny do ruštiny. V obecnosti lze připustit, že tuto částku by ustanovený zástupce mohl uplatňovat jako náhradu hotových výdajů dle § 13 odst. 1 advokátního tarifu (která není zahrnuta do paušální částky hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu). V nyní projednávané věci je však podstatné, že zástupce nepředložil soudu žádný doklad, z něž by bylo patrné, že tlumočení skutečně proběhlo tak, jak bylo sjednáno ve smlouvě o dílo. Nejvyšší správní soud tedy zástupci stěžovatelky nepřiznal náhradu nákladů řízení za tlumočení osobního jednání se stěžovatelkou, neboť ustanovený zástupce nedoložil, že tento hotový výdaj skutečně vynaložil. Ustanovený zástupce soudu prokázal, že je plátcem DPH (§ 14a advokátního tarifu), proto mu výše odměny byla o částku DPH navýšena. Celkem proto náleží zástupci stěžovatelky odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 9. února 2021

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu